

Czilli Aranka

MADARAT, NE MEDVÉT

1. Melyik a kedvenc fád a városban?

A tömbházunk előtti nyírfa, amelyet édesanyám ültetett fiatal feleség korában, s mire akkora lett a fa, hogy a negyedik emeleti lakásom ablakát elérte, ő átköltözött a nagy láthatatlanba, így a reggeli kávé kortyolgatása közben a konyhaablakom elé benyúló nyírfaágon hangoskodó madarakkal beszélem meg olykor a hiányát és az élet nagy kérdéseit.

2. Mi volt a legutóbbi felfedezésed? Egy hely vagy épület a városban, amelyről eddig nem tudtál?

A város központjában levő műfüves focipálya öltözője. Naponta többször elmegyek előtte, de észre nem vettem a fehér, pofás kis épületet, mígnem szurkolói minőségben a napokban végig nem ültem egy meccset az osztályom és egy magyarországi iskola fiúcsapata között. És kellőképpen hosszú volt a meccs ahhoz, hogy minden épületet és fűszálat és felhőfodrocskát fel-leltározzak a végső sípszóig.

3. Melyik a kedvenc sétálóbelyed?

Évszaktól függően vannak kedvenc sétálóbelyeim. Ezek mindegyike erdőön vezet át. Gyermekkorom óta szenvedélyes gombász vagyok, így mindig a gombaszazontól függ az erdőrészt, amit végigjárrok. De abszolút kedvencem talán a város végén kezdődő fenyves, amely egy mély árok után lombhullató erdővé válik, és átvezet Csomakőrösre, a szomszéd faluba. Fotósna és gombásznak való hely ez évszaktól függetlenül.

4. Kivel íratnád meg a város regényét, és miért?

Greco Krisztiánnal. Ő az a kortárs író, aki úgy teremti meg a tájban, a vidéken lakó emberek, a társadalom hálóját, hogy szinte a környezetéből bomlik ki a szereplő, és a szereplő belső kivetülése lesz a környezet. Kovászna sokszínű és sokrétegű külső-belső világát izgalmas regénnyé tudná fogni. Szívesen olvasnám.

5. Melyik épület jut eszedbe, és miért?

Az iskola, a Kőrösi Csoma Sándor Líceum. Mert előbb diákként, majd tanárként összesen 27 évet töltöttem eddig a falai között, s ha kivonom a

meglevő éveimből, nagyjából csak egy fél gyermekkornyi időm marad nélküle. S mert ha a napi időmet elosztom iskolai és iskolán kívüli órákra, akkor is az előző dominál. S mert az iskola a zsongás, a munka, de a kacagás és az örök kamaszkor helyszíne is. Folyamatosan tizenévesek között mozgok időm nagy részében, lázadó, szabályokat kinevető és megszegő, vagány kamaszok között. Akik még tudják és hiszik az igazán fontos dolgokat. Valami csak rám ragad tőlük. Csakazértsem öregszem, amíg közöttük vagyok!

6. *Mi a csúnya a városodban?*

A város központjában van egy hatalmas betonmonstrum. Az 1977-es földrengés előtt azon a helyen állt egy pofás kis művelődési ház, ami a földrengés következtében annyira megrongálódott, hogy a lebontása mellett döntöttek. A helyére a 90-es évek elején kezdtek építeni egy hatalmas művelődési házat, sok emelettel, és akkora befogadóképességgel, ami nemhogy Kovászna közönségére, hanem még a sepsiszentgyörgyi kultúrafogyasztókra méretezve is túl nagy volna. Aztán idővel mindenféle nehézségbe ütköztek az építkezés során, tulajdonosokat cserélt a félkész építmény, aztán mégsem művelődési háznak tervezték, legyen inkább szálloda... a sok álom és elképzelés között elveszett az épület. Ma, 2022-ben is ott szürkélnek befejezetlenül, rondán a város arcán, mint egy agyonnyomkodott, ronda pattanás után maradt sebhely, amit minél jobban takargatnánk, annál feltűnőbb lesz.

7. *Hol búsulsz?*

Erre kétféle válasz jutott eszembe. Ha arra gondolsz, hogy hová vonulok el sebeket nyalogatni és válaszokat keresni, elárulom, hogy a város Kommandó felé vezető szélén, a Tündér-völgy közepén van egy vízesés, ami a Tündérek vízesése nevet viseli. Ide szoktam elvonulni, lemászni a hétköznapi gondok és bosszankodások elől, és valahogy nagyon hamar elmúlik a búsulásom, mert az alázóduló víz moraja és a magány mindig elmossa a bajaimat. De amióta kiépítették a helyet, lépcsővel turistabaráttá alakították, igen sokan kezdünk odajárni búsulni, s az már nem az igazi.

Másrészt az erdei sétáimon is egyre gyakrabban utolér a búsulás, hiszen egyre általánosabb élmény, hogy ahol az előző évben még elnyelt a rengeteg, a következő évben már csak az emléke marad a fáknak. Kóposzodnak a hegyek, és az a jobbik eset, ha egyre nagyobbak lesznek a tisztások, de sajnos néhol a fák helyén szemétkupacok vagy medencés villák, hétvégi házak nőnek ki a semmiből. Ettől nagyon el tudom búsulni magam.

8. *Számodra mi vagy ki a város középpontja?*

A város középpontja számomra Kőrösi Csoma Sándor. Térben és időben belakja a várost, tehát a ki és a mi kérdésére egyaránt ő a válasz. Nevét

számtalan emlékhely, szobor, emlékház, újraépített szülőháza őrzi, de az ő nevét viseli a város iskolája is, a Kőrösi Csoma Sándor Líceum. A Csoma-napok pedig a város kulturális életének olyan pillanata, amely évente zarándokhelyévé válik azoknak, akik Csoma Sándor alakját, szellemiségét magukénak érzik keleten, nyugaton, itthon. Ha kovásznai vagy, nemcsak tudod, ki volt Kőrösi Csoma Sándor, hanem szereted a nagy és lehetetlennek tűnő álmait, és büszke vagy rá.

9. Mit szeretnél átélni a városod eddigi történetéből, illetve mit nem?

Értékelem, hogy nem adatott meg átélnem az 1977. március 4-i földrengést. Viszonylag közel Vránscsához gyermek- és felnőttkorom gyakori élményei voltak a földrengések. Szerencsésen belém is ivódott a már-már főbiaszerű félelem ezektől az éjszakai földrengésektől. Azt hiszem, ezt csak azok értik igazán, akik ébredtek már arra a jellegzetes morajra, recsegésre, tehetetlenségre, amivel ez jár. De a 77-est egyik általam átélt földrengés sem közelítette meg sem intenzitásban, sem a pusztítás erejében. Hogy mit szeretnék átélni? Talán azt a mitikus időt, a mesékbe veszőt, amikor a Tündér-völgyben tündérek laktak, a Kókorján túl állt Tündér Ilona csodaszép vára, és Kó időnként végigjárta világhírű vásznával a vidéket vitézek és tündérek nagy örömeire. Amikor az erdők fákat termettek, nem szemetet, a férfiak becsületes vitézek voltak, a nők tündérien tiszták és szépek.

10. Melyik az a hely, amit soha senkinek nem mutatnál meg?

Az az erdei tisztás a városszéli erdőben, ahová elvonulok csőrre élezett teleobjektívvel, beleolvadok a tájba, és ha kell, órákig várom a fotózásra érkező madarakat, miközben azért szurkolok, hogy tényleg madarat, ne medvét fotózzak.